

ἄμορε Τσακων. ἄμορος Πελοπν. (*Αργ.) ἄμορος *Ηπ. ἄμορος *Ηπ. Θηλ. ἄμοροῦ Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμωρίλα κατὰ τὸ ἀντίστροφον σχῆμα ἀμωρίλα-ἄμωρος, δι' ἃ ἰδ. μωρίλα, μωρός. (Κατὰ ΣΨάλτην ἐν Ἀθηνῶν 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 53 κέξ. ἐκ τοῦ ἐπιθ. μωρός). Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ι ἐν τῷ τύπ. ἄμορος ἰδ. ἀμάραντος.

1) Ὁκνηρός, ράθυμος, φηγόπωνος Πελοπν. (*Αργ. Καλάβρυτ. Λακων. Μάν. Σουδεν. Τρίτ. κ. ἄ.): Ἄσμ.

Κ' ἐγὼ καθούλα κι ἄμοροῦ | καὶ κάθουμαι 'ς τὸ μαγαζὶ καὶ πίνω τὸ γλυκὸ κρασί | καὶ κάνω χρόνον καὶ παιδὶ μοιρολ. καθούλα=ἀμελής) Μάν. Συνών. ἄβραστος Β 1, ἀκαμάτης 1, ἀμελής, ἀμελητής 2, ἄμελος 1, ἄψητος, τεμπέλης, ὠμός. 2) Ἀνίκανος, ἀνεπιτήδειος, ἀνάξιος, Πελοπν. (Δημητσάν. Καλάβρυτ. Λάστ. Μάν. Οἶν. κ. ἄ.) Τσακων.: Εἶν' ἕνας ἄμορος Μάν. Ἄμορος ἄνθρωπος, τί περιμένεις; Δημητσάν. || Ἄσμ.

Ἐγὼ χωράφι σὸδωκα νὰ σπείρης, νὰ θερίσης, σὰν ἔχης βόδια ἄμορα, ἢ ἀλέτρια καλαμένα!

(ἐνν. τί πταίω ἐγώ;) Λάστ. 3) Κακὸς καθ' ὅλου Αἰγίν. Πελοπν. (*Ανδρίτσ. Γελίν. Γεωργ. Δημητσάν. Σαραντάπ. Συκεὰ Κορινθ. κ. ἄ.): Ἐχεις ἄμορο ζακόνι (ζακόνι=ἔξις) Ἀνδρίτσ. Ἄμορο χονί (ἔξις) Δημητσάν. Ἄμορη ἢ φωνή σου Ἀνδρίτσ. Ἐγὼ ἔχω ἄμορο χνότο (ἐκπνοήν) Γελίν. Τὰ λίγα σπίτια εἶναι ἄμορο χωριὸ Συκεὰ Κορινθ. Τὸ σπίτι μὲ διχωτὰ ἤλιο εἶναι ἄμορο (μὲ διχωτὰ ἤλιο=ἄνευ ἡλίου) Σαραντάπ. Ἄμορη κλήρα! (κακὸς κληρονόμος, κακὸν παιδίον!) Αἰγίν.

β) Ἐλαττωματικός, ἀτροφικός, κακῆς ποιότητος Πελοπν. (Σουδεν. Τρίκκ. Φεν. κ. ἄ.): Γέννημα-παιδὶ-πρᾶμα ἄμορο Σουδεν. Τὰ δικά μου ἢ ἀργὰ εἶναι ἄμορώτερα ἢ τὰ δικά σου Τρίκκ. Ἄμορο μοῦ πεσε λιγούλλι τὸ χωράφι (ἄμορο=ἄγονον) Φεν. 4) Ἀτυχής *Ηπ. Πελοπν. (*Αρχαδ. Λάστ. κ. ἄ.): Σῦρε νὰ εἰπῇς τῆς μάνας σου τῆς ἄμουρης *Ηπ. || Γνωμ. Ὅσον ἄμορο τὸν τόπο τὸ Μάι μῆνα χιόνιζε Πελοπν. Συνών. ἀκληρος 2, ἄμοιρος 1 β, ἄτυχος, κακόμοιρος, κακορρίζικος, κακότυχος. 5) Δυσοίωτος Πελοπν. (*Αρχαδ.): Ἄσμ.

Τι ἦρθαν οἱ πόστες ἄμορες καὶ τὰ φερμάνια μαῦρα (τι=διότι).

ἀμόρτσεντος ἐπίθ. Πόντ. (Χαλδ.) ἀμούρτσεντος Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μορτσεντός <μορτσενύω, παρ' ὃ καὶ μουρτσενύω.

Ἐπὶ ἀγελάδος, εἰς ἣν δὲν ὑπεβλήθη μόσχος ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα κατέλθῃ τὸ γάλα εἰς τὰς θηλάς ἐνθ' ἄν.: Χιτῆνον ἀμούρτσεντον Κερασ.

-αμός κατάλ. παραγωγικὴ κοιν.

Ἡ κατάλ. αὕτη ἀπεσπᾶσθη ἀπὸ τὰ εἰς -αμός (ἀρχ. -αγμός) λήγοντα ὀνόματα ἐκ ρημάτων παράγωγα, τῶν ὁποίων δηλοῦν τὴν ἀφηρημένην ἔννοιαν, οἷον: ἀναστενάζω (ἀναστεναγμός)-ἀναστεναμός, ἀρπάζω (ἀρπαγμός)-ἀρπαμός, μαλάσσω (μαλαγμός)-μαλαμός, τινάσσω (τιναγμός)-τιναμός κττ. Πβ. NDossios Beitr. neugr. Wortbild. 19 κέξ. GHatzidakis Einleit. 179 κέξ. ἈνθΠαπαδοπ. Γραμμ. βορ. ἰδιωμ. 111 κέξ. καὶ KDieterich ἐν Balkan - Archiv 4 (1928) 125.

Χρησιμεύει πρὸς σχηματισμὸν ἐκ ρημάτων ὀνομάτων δηλούντων ἀφηρημένην ἔννοιαν ἢ πάθος, οἷον: ἀποστένω -ἀποσταμός, βουβαίνω -βουβαμός, κουζουλαίνω -κουζουλαμός,

κουφαίνω -κουφамός, λωλαίνω -λωλαμός, ξεραίνω -ξεραμός, πικραίνω -πικραμός, σιχαίνομαι -σιχαμός κττ.

ἀμούδιαστος ἐπίθ. ἀμώδαστος Πόντ. (Τραπ.) ἀμούδιαστος σύνηθ. ἀμούδιαγος Πελοπν. (Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μουδιαστός <μουδιάζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ μὴ αἰσθανθεὶς αἰμωδίασιν, ὃ μὴ αἰμωδιάσας ἐνθ' ἄν.: Δόντια - πόδια ἀμούδιαστα σύνηθ. Συνών. ἀμάρωτος 2.

*ἀμούκρωτος ἐπίθ. ἀμούκρουντε Τσακων.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μουκρωτός <*μουκρώνω.

Ὁ μὴ ὑποστάς ἐκθλιψιν τοῦ χυμοῦ, ἀνέκθλιπτος, ἐπὶ ὀπωρῶν: Τὸ ἔμισον λειμόνι ἐν ἀμούκρουντε (ἔμισον=ἡμισυ). Συνών. ἄστειρος.

ἄμουλα ἢ, Βιθυν. (Κατιρ.) Ἰων. (Κρήν.) Χίος (Νένητ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *amola*, ὃ ἐκ τοῦ Λατιν. *amula*, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ Ἑλλήν. ἀρχ. ἄμη. Πβ. GMeyer Neugr. Stud. 3,10. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ.

Φιάλη ἐλαίου, ὄξους, οἶνου κττ. ἐνθ' ἄν.: Ἀμουλες γιομάτες λάδι Κατιρ. || Ἄσμ.

Λάμπουν τὰ δυό σου μάγουλα | σὰν τὸ κρασί 'ς τὴν ἄμουλα Κρήν. Συνών. μπουκάλι.

ἀμουλάκι τό, ἀμολ-λάτσι Χίος(Πυργ.) ἀμουλάκι Ἰων. (Κρήν.) Χίος

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἄμουλα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Μικρὰ φιάλη ἐνθ' ἄν.: Μοῦ ὅσπασε τὸ ἀμουλάκι καὶ δὲν ἔχω ποῦ νὰ βάλῃ τὸ ροδόσταμο Χίος Φέρε τὸ ἀμουλάκι νὰ πιῶμε λίγο κρασί Κρήν. Γέμισε τὸ ἀμουλάκι νερὸ αὐτόθ. Συνών. ἀμουλίτσα, μπουκαλάκι.

ἀμουλίτσα ἢ, Ἰων. (Κρήν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄμουλα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτσα.

Ἀμουλάκι, ὃ ἰδ.: Ἡβᾶλα λίγο ρακὶ μέσα 'ς τὴν ἀμουλίτσα γὰ νὰ πιῶ.

ἀμουνούχιστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀμνούδιστος Κύπρ. ἀμνούχιστους βόρ. ἰδιώμ. ἀμουνούχιγος πολλαχ. ἀμουνούχ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀμουνόχ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀμουνόχιστος Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. κ. ἄ.) Σύμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μουνουχιστός <μουνουχίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Λάνδφ Γεωπ. 75.

Ὁ μὴ εὐνουχισθεὶς, ἔνορχις, κήλων, ἐπὶ ζώων ἐνθ' ἄν.: Ἀμουνούχιγο ἄλογο -γουρούνη σύνηθ. Ἀμουνόχ'γου βόιδ' -γ'ρούθ' Αἰτωλ. Τρατὶ ἀμουνούχιγο Πελοπν. (Μαζαίικ.) Συνών. ἀδάγκαστος 2.

ἀμουντζούρωτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀμουντζούρωτος σύνηθ. ἀμουντζούρουτους βόρ. ἰδιώμ. ἀμουντζούρουτους βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μουντζουρωτός <μουντζουρώνω.

1) Ὁ ἄνευ κηλίδων, καθαρὸς κοιν. 2) Μεταφ. ἐνάρετος, ἔντιμος Ἀνδρ. Ζάκ.

